

Utlåtande 2013: RI (Dnr 324-1256/2012)

Förbättringar av stadens föreningstavlor

Motion (2012:42) av Maria Hannäs (V)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motion (2012:42) av Maria Hannäs (V) om ”Förbättringar av stadens föreningstavlor” anses besvarad med vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

Maria Hannäs (V) föreslår en motion(2012:42) till kommunfullmäktige förbättringar av stadens föreningstavlor. Maria Hannäs föreslår att kommunfullmäktige beslutar att företa en översyn av stadens föreningstavlor och att utarbeta en policy för föreningstavlornas antal, standard, placering och underhåll.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, stadsbyggnadsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden och samtliga stadsdelsnämnder. Stadsbyggnadsnämnden har avstått från att svara.

Stadsledningskontoret anser att det i dagsläget inte föreligger något uppenbart behov av en kommuncentral policy för stadens föreningstavlor.

Trafik- och renhållningsnämnden konstaterar att kontoret inte har en uppfattning om behovet av en kommuncentralpolicy för föreningstavlorna. Ett sådant behov måste stadsdelsnämnderna bedöma.

Bromma stadsdelsnämnd anser att det kan vara positivt med en gemensam stockholmsstandard och är positiv till motionärens idéer.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd anser att det inte behövs en översyn av eller en särskild policy för stadens föreningstavlorna.

Farsta stadsdelsnämnd anser inte att föreningsmeddelandetavlorna har någon större betydelse längre och att en policy inte är nödvändigt.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd konstaterar att föreningsmeddelandetavlornas betydelse har minskat men ser positivt på förslaget att ta fram en gemensam standard och policy för föreningsmeddelandetavlorna.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd är positiva till en centralt samordnad översyn av stadens föreningstavlorna.

Kungsholmens stadsdelsnämnd anser att stadsdelarna ska fortsätta ha fullt ansvar för föreningstavlorna då det möjliggör en smidig anpassning till de lokala förutsättningarna och behoven.

Norrmalms stadsdelsnämnd är positiva till förslaget om en gemensam policy för stadens föreningstavlorna och anser att detta ska göras inom ramen för pågående arbete med att ta fram en skyltpolicy för parkerna.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd anser att en gemensam standard för föreningstavlorna skulle vara i linje med den enhetlighet och tydlighet som staden eftersträvar i sin övriga kommunikation men att tavlornas antal och placering måste avgöras lokalt.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd anser att det är positivt med en översyn av stadens samtliga föreningsmeddelande tavlor och att en gemensam policy för tavlorna gällande antal, standard, placering och underhåll tas fram.

Skärholmens stadsdelsnämnd anser att det är bra med en policy för föreningstavlorna i staden.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd konstaterar att det inte behövs ytterligare en reglering på området. Varje stadsdel bör själva ansvara för föreningstavlornas placering, standard, antal och underhåll.

Södermalms stadsdelsnämnd ser positivt på att en översyn av stadens samtliga föreningsmeddelandetavlorna och att en gemensam policy för stadens föreningsmeddelandetavlorna gällande avtal, standard, placering och underhåll tas fram.

Älvsjö stadsdelsnämnd ställer sig positiv till att en policy utarbetas för stadens föreningstavlorna.

Östermalms stadsdelsnämnd anser att anslagstavlor inom Östermalms stadsdelsområde i stort sett motsvarar de önskemål om utformning som lyfts fram i motionen men är positiv till förslaget om en gemensam policy för stadens föreningstavlor.

Mina synpunkter

Anslagstavlor för meddelanden för föreningar och privatpersoner utgör en av många möjliga kanaler för informationsspridning i det civila samhället. Särskilt viktig är denna informationskanal för människor som inte nyttjar internet eller använder sig av sociala medier. Stadens kommunikation behöver regelbundet ses över. De brister som finns vad gäller föreningstavlor standard, placering och underhåll bör åtgärdas.

Det råder olika uppfattningar bland våra stadsdelsnämnder huruvida en översyn av stadens föreningstavlor behövs i dagsläget och likaså om en gemensam policy för tavlor är nödvändig. Föreningstavlor är en lokal fråga, där förutsättningar och behov varierar. En gemensam standard för alla är inte aktuell.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2012:42) av Maria Hannäs (V) om förbättringar av stadens föreningstavlor.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Karin Wanngård, Roger Mogert och Tomas Rudin (alla S) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. I huvudsak bifalla motionen
2. Därutöver anföra följande

Vi instämmer i behovet av en översyn av stadens föreningstavlor och utarbetandet av en policy när det gäller antalet, standarden, placeringen och underhållet. Som motionären påpekar förändras stadsbilden och nya bostadsområden tillkommer, hållplatser flyttas etc. Vi kan i stadsdelarna se att det fattas tavlor på vissa ställen. Ett exempel finns i Rågsved där boende länge efterlyst en ny föreningstavla efter att den gamla försvann vid renoveringen av gröna linjen.

Att medborgarna bryr sig om föreningstavlor märker vi också genom medborgarförslag. Det bör finnas föreningstavlor i anslutning till varje tunnelbanestation där

många människor passerar. Så är det inte idag. En sådan riktlinje skulle till exempel kunna ingå i en policy för föreningstavlor.

Framförallt bör de brister som idag finns vad gäller föreningstavlornas standard, placering och underhåll åtgärdas.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2012:42) av Maria Hannäs (V) om ”Förbättringar av stadens föreningstavlor” anses besvarad med vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Ulrika Gunnarsson

ÄRENDET

Maria Hannäs (V) föreslår en motion till kommunfullmäktige förbättringar av stadens föreningstavlor. Maria Hannäs anser att föreningstavlor fyller en viktig funktion för möjligheten för privatpersoner och föreningar att förmedla information om sin verksamhet. Maria Hannäs föreslår, mot bakgrund av att det inte förefaller finnas några riktlinjer för stadens föreningstavlor, att kommunfullmäktige beslutar att företa en översyn av stadens föreningstavlor och att utarbeta en policy för föreningstavlornas antal, standard, placering och underhåll.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, trafik- och renhållningsnämnden och samtliga stadsdelsnämnder.

<i>Innehållsförteckning</i>	<i>Sid</i>
Stadsledningskontoret	6
Trafik- och renhållningsnämnden	7
Bromma stadsdelsnämnd	8
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd	8
Farsta stadsdelsnämnd	9
Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd	10
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd	11
Kungsholmens stadsdelsnämnd	11
Norrmalms stadsdelsnämnd	13
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd	13
Skarpnäcks stadsdelsnämnd	14
Skärholmens stadsdelsnämnd	15
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd	15
Södermalms stadsdelsnämnd	16
Älvsjö stadsdelsnämnd	16
Östermalms stadsdelsnämnd	17

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 14 december 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att anslagstavlor för meddelanden för föreningar och privatpersoner utgör en av många möjliga kanaler för informationsspridning i det civila samhället. Eftersom olika informationsätt når olika målgrupper fyller föreningstavlorna en funktion för att föra ut information till exempelvis personer som inte nyttjar sociala medier.

Stadsledningskontoret konstaterar att det i stadens regi i huvudsak förekommer två upplåtelser för fri affischering: föreningstavlorna samt Affischplats Stockholm. Stadsdelsnämnderna bär ansvar för föreningstavlorna, trafik- och renhållningsnämnden ansvarar för Affischplats Stockholm.

Vad avser det i motionen påtalade behovet av en kommuncentral policy för föreningstavlornas standard, placering och underhåll anser stadsledningskontoret att antalet styrdokument i staden bör hållas till ett minimum för att säkerställa god styrning och måluppfyllelse. Kontoret bedömer inte att det i dagsläget föreligger något uppenbart behov av en kommuncentral policy för stadens föreningstavlorna. Skulle ett sådant behov påtalas är stadsledningskontorets principiella inställning att en kommungemensam central administration av föreningstavlorna bör läggas på trafik- och renhållningsnämnden istället för stadsdelsnämnderna.

Med hänvisning till ovanstående föreslår stadsledningskontoret att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta att anse motionen besvarad.

Trafik- och renhållningsnämnden

Trafik- och renhållningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 november 2012 att som svar på remissen överlämna och återropa trafikkontorets tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av ledamoten Malte Sigemalm m.fl. (S) och ledamoten Kajsa Stenfelt (V), *bilaga 1*.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 19 oktober 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Trafikkontoret upplåter ett antal platser för reklambärare innefattande en yta för fri affischering: Affischplats Stockholm. Sådana platser har hittills främst förekommit i innerstaden, men ett antal platser kommer att tillkomma i ytterstaden. Ett antal sådana ytor, som ej är förenade med reklamytor, finns också i kontorets egen regi. I övrigt har kontoret inte någon verksamhet som omfattar ytor för fri affischering eller andra former av meddelelser.

Föreningstavlorna är stadsdelsnämndernas ansvar. Trafikkontoret har idag inget samordningsansvar för föreningstavlorna. Kontoret har heller ingen uppfattning om behovet av en kommuncentral policy för föreningstavlorna. Ett sådant behov måste

stadsdelsnämnderna, som ansvariga för föreningstavlorna och det lokala föreningslivet, bedöma.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 13 december 2012 att som svar på remissen överlämna och åberopa Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 22 november 2012 har i huvudsak följande lydelse.

I Bromma finns 55 st föreningsmeddelandetavlor, fördelade på 23 stadsdelar, där föreningar och privatpersoner har möjlighet att sätta upp anslag och stadsdelsförvaltningen kan informera om sin verksamhet.

För att öka kvalitén, förenkla underhållet och skapa enhetlighet i gatu- och parkmiljön så kan det vara positivt med en gemensam stockholmsstandard. Förvaltningen ser därför positivt på motionärens idéer om att göra en översyn av stadens förenings-tavlor och ta fram en policy avseende bl.a. utseende, antal, placering och underhåll.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 13 december 2012 att som svar på remissen överlämna och åberopa Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av vice ordföranden Rosa Lundmark (V) och ledamoten Magnus Dannqvist m.fl. (S), *bilaga 1*.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 27 november 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Föreningsmeddelandetavlorna spelar en viktig funktion för föreningars och medborgares möjlighet till att informera om sina verksamheter. Förvaltningen använder också tavlorna för att sprida information om verksamheter, möten etc. Däremot upplever förvaltningen att mycket information idag sprids digitalt och via annonser i t ex lokaltidningar.

Stadsdelsförvaltningen ansvarar för föreningsmeddelandetavlor på parkmark. Det är viktigt att tavlorna hålls i fungerande skick och finns placerade på strategiska platser, t ex vid kollektivtrafik och i närheten av centrumområden. Förvaltningen upplever att föreningsmeddelandetavlorna används av medborgare och föreningar och att beho-

vet av dessa finns. Bland annat har förvaltningen fått medborgarförslag om nya tavlor på parkmark. Ibland felanmäls fel på tavlorna och då åtgärdar förvaltningen detta.

Förvaltningen anser emellertid inte att det behövs en översyn av stadens förenings-tavlor eller att en särskild policy behövs för dessa. Möjligen skulle en översyn kunna ingå i det kommande arbetet med att ta fram råd och riktlinjer för stadens informationsskyltar på offentliga platser, som samordnas av trafikkontoret.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 november 2012 att som svar på remissen överlämna och återropa Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Mariana Moreira Duarte m.fl. (MP) och ledamoten Laura Roselli (V), *bilaga 1*.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 oktober 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen har gjort en genomgång av stadsdelsområdets samtliga föreningsmeddelandetavlor (som är den vanliga benämningen). Totalt finns 36 anslagstavlor utspridda i stadsdelarna. Samtliga tavlor användes för sitt ändamål och innehöll till övervägande del aktuell information. I hur stor omfattning informationen når fram till mottagarna vågar förvaltningen inte uttala sig om.

Vid tillfällen när förvaltningen satt upp anslag på föreningsmeddelandetavlor har dessa haft liten effekt. Vid förfrågan har de som kommit till annonserat möte fått informationen från lokaltidningen som har en stor spridning i stadsdelarna.

Många av föreningsmeddelandetavlorna är placerade i närheten av bostadsområden. Ett färre antal finns vid mer publika platser som tunnelbaneentréer och busshållplatser.

Förvaltningen satte upp föreningsmeddelandetavlor på Hökarängsbadet och Farstrandsbadet sommaren 2012. De offentliga badplatserna är tillsammans med tunnelbaneentréer och busshållplatser bra lokaliseringar för tavlorna.

Anslagstavlorna är sällan överhopade av affischer så det behövs knappast någon regel om begränsning av anslagets storlek som motionären föreslår. Förvaltningen har ingen rutin för att ta ner inaktuella anslag. Städning av tavlorna utförs av de som använder dem. Vartannat år byter förvaltningen boardskivan mot en ny.

Förvaltningen tror inte att föreningsmeddelandetavlorna har någon större betydelse längre. Annonsering om lokala evenemang, kurser, möten etcetera sker genom andra informationskanaler. Lokaltidningen är av betydelse liksom digitala medier av olika slag.

Stadsdelsområdet behöver inte fler föreningsmeddelandetavlor. Placeringen av befintliga tavlor skulle däremot kunna vara bättre. Kostnaderna för att flytta tavlor skulle dock bli höga. En standard finns för föreningsmeddelandetavlor, se Trafikkontorets möbelprogram 2010. En ny standardtavla kostar cirka 20 000 kronor. Förvaltningen vill inte gärna placera ut nya tavlor. En förenings-meddelandetavla i anslutning till en tunnelbanestation skulle kunna vara ett möjligt undantag.

Maria Hannäs föreslår att en policy ska utarbetas för tavlorna. Förvaltningen anser inte att det är nödvändigt. Vid besiktning av anslagstavlor i stadsdelsområdet konstaterades att samtliga var i bruk och användes för det ändamål som de är avsedda. Förekomsten av kommersiell reklam var liten.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 november 2012 att som svar på remissen överlämna och åberopa Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 1 november 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen instämmer i föreningsmeddelandetavlornas betydelse även om den minskat något under senare år i takt med att andra medier fått ökad användning. Det finns dock många som inte har tillgång till datorer och internet m.m. och för dessa har föreningsmeddelande tavlorna stor betydelse.

Stadsdelsnämnden ansvarar för underhållet av föreningsmeddelandetavlorna och detta ingår i upphandlingen för parkskötsel. Drift av själva tavlan i sig d.v.s. uppsättning av nya och nedtagning av gamla affischer ingår inte utan detta sköts oftast på ett bra sätt av allmänheten. Förvaltningen försöker i möjligaste mån alltid ersätta en borttagen anslagstavla med en ny men en allt tätare stad ger färre lämpliga platser och trafiksäkerhet och framkomlighetsaspekter måste alltid beaktas. Flertalet föreningsmeddelandetavlor står också placerade på mark som inte stadsdelsnämnden ansvarar för och detta innebär att markägarens tillstånd måste inhämtas.

Förvaltningen ser positivt på förslaget om att ta fram en gemensam standard och policy för föreningsmeddelandetavlor. Utarbetandet av detta kan lämpligen uppdras till trafikkontoret Park och Stadsmiljö där stadsträdgårdsmästaren precis startat upp en arbetsgrupp som ska ta fram råd och riktlinjer för stadens informationsskyltar på offentliga platser. Representanter från stadsdelarna kommer att finnas med i arbetsgruppen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 11 december 2012 att som svar på remissen överlämna och åberopa Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Leif Larsson (V) och ledamoten Bengt Roxne m.fl. (S), *bilaga 1*.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 4 december 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Allteftersom stadsdelen växer och nya bostadsområden och invånare tillkommer, förändras behovet av spontana och informella informationsvägar. Föreningstavlorna är utmärkta för detta ändamål. Stadsdelsförvaltningen ställer sig positiv till en centralt samordnad översyn av stadens föreningstavlorna.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 18 december 2012 att som svar på remissen besluta enligt ordförande Tina Ghase-mis m.fl. (M), Charlotta Schenholms (FP) och Astrid Gustafssons (C) gemensamma förslag:

1. Stadsdelsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att se över behovet av föreningstavlorna, både för de som idag finns och vilka ev. nytillkomna behov som finns i de nya delarna av stadsdelen t ex i nordvästra Kungsholmen.
2. Stadsdelarna fortsätter ha fullt ansvar för föreningstavlorna då det möjliggör en smidig anpassning till de lokala förutsättningarna och behoven då kunskapen om de lokala förutsättningarna och behoven finns främst hos stadsdelarna.
3. Stadsdelsnämnden anför därutöver:

Motionären pekar på vikten av att löpande se över föreningstavlorna, både behovet av nya eller att flytta de redan existerande men också löpande underhåll så långt är allt gott, även om man kan tycka att det re-

dan idag ingår i stadsdelens uppdrag. Att de kommunala föreningstavlorna är viktiga för stadens lokala föreningsliv vill alliansen också betona.

Men att centralisera och standardisera en så lokal fråga som föreningstavlorna där behoven och förutsättningarna kan variera stort från rena ctylägen till mindre lokala centrum tyder på en kraftig övertro på att centralisering skall lösa alla typer av frågor och problem. Många av Stockholms stadsdelar är som en mellanstor svensk stad och att inte tro att olika stadsdelarna har förmågan eller kunskapen att avgöra vad som behövs och är lämpligt är att verkligen misstro stadsdelarna.

Alliansen tror på motsatsen, att det är viktigt att betona mångfald och lokala kunskaper och att stadsdelarna skall ges full rådighet över frågor som är av typiskt lokal karaktär.

Reservation anfördes av vice ordföranden Catarina Agrell m.fl. (S) och ledamoten Reijo Kittilä (V), *bilaga 1*.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 19 november 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Antalet anslagstavlorna för föreningar, s.k. föreningsmeddelandetavlorna, har inte förändrats nämnvärt de senaste tio åren. På Kungsholmen finns 20 anslagstavlorna.

Skötsel och underhåll av tavlorna ingår som del i stadsdelsnämndens entreprenadavtal för parkdrift. I avtalet beskrivs hur anslagstavlorna ska skötas, bl.a. ska inaktuell information tas bort. Vid utbyte av gamla anslagstavlorna sätts nya tavlorna upp, utformade enligt typritning i Stockholms stads tekniska handbok.

Förvaltningen anser att anslagstavlorna inom Kungsholmens stadsdelområde i stort sett motsvarar de önskemål om utformning av föreningsmeddelandetavlorna som lyfts fram i motionen. Förvaltningen är positiv till förslaget om en gemensam policy för stadens föreningstavlorna och anser detta ska göras inom ramen för pågående arbete med att ta fram en skyltpolicy för parkerna. Detta projekt leds av trafikkontoret i samarbete med representanter från stadsdelsförvaltningarna.

Förvaltningen avser också att se över behovet av nyuppsättningar av föreningsmeddelandetavlorna, och då speciellt i områden där det tidigare inte har funnits någon anslagstavla, exempelvis i västra Kungsholmen

Norrmalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 13 december 2012 att som svar på remissen överlämna och åberopa Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 19 november 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Antalet anslagstavlor för föreningar, s.k. föreningsmeddelandetavlor, har inte förändrats nämnvärt de senaste tio åren. På Norrmalm finns 11 anslagstavlor.

Skötsel och underhåll av tavlorna ingår som del i stadsdelsnämndens entreprenadavtal för parkdrift. I avtalet beskrivs hur anslagstavlorna ska skötas, bl.a. ska inaktuell information tas bort. Vid utbyte av gamla anslagstavlor sätts nya tavlor upp, utformade enligt typritning i Stockholms stads tekniska handbok.

Förvaltningen är positiv till förslaget om en gemensam policy för stadens föreningstavlor och anser detta ska göras inom ramen för pågående arbete med att ta fram en skyltpolicy för parkerna. Detta projekt leds av trafikkontoret i samarbete med representanter från stadsdelsförvaltningarna.

Förvaltningen avser också att se över behovet av nyuppsättningar av föreningsmeddelandetavlor.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 12 december 2012 att som svar på remissen överlämna och åberopa Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av ledamoten Jakob Dencker m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Anki Erdmann (V), *bilaga 1*.

Rinkeby-Kistas stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 29 november 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsnämnderna ansvarar för uppsättning och underhåll av föreningstavlor. I Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings avtal med entreprenörer för parkskötsel ingår en årlig översyn av föreningstavlorna. Nämnden bekostar reparation av skadade eller slitna tavlor.

Under våren och sommaren 2012 genomförde stadsdelsförvaltningen en inven-

tering av föreningstavlorna i stadsdelsområdet. Totalt fanns då 36 föreningstavlor, varav 7 i Akalla, 8 i Husby, 2 i Kista och 19 i Rinkeby. Inventeringen ledde till att tre nya tavlor kommer att sättas upp i Kista och en i Husby, dels för att ersätta tavlor som försvunnit, dels för att möta behov i nybyggda kvarter.

Förvaltningen anser att föreningstavlorna är betydelsefulla. De är en praktiskt viktig kanal som förvaltningen och det lokala föreningslivet använder för att annonsera om möten m.m. De är även enkla att använda och öppna för alla som har något att meddela, oberoende av tekniska och ekonomiska resurser.

En gemensam standard för föreningstavlorna som motionären föreslår skulle vara i linje med den enhetlighet och tydlighet som staden eftersträvar i sin övriga kommunikation. En förutsättning är i så fall att staden upphandlar en tillverkare. Idag finns ingen leverantör på marknaden, utan varje ny tavla måste tillverkas separat, vilket lett till att de nya tavlor förvaltningen nyligen beställt får ett annat utseende än de befintliga. Kanske kan utformningen av "Stockholms föreningstavla" bli föremål för en tävling?

Förvaltningen anser att tavlornas antal och placering måste avgöras lokalt.

Tavlorna bör hållas så enkla och rena som möjligt. En skylt över tavlan som anger FÖRENINGSMEDDELANDEN räcker. Därutöver bör det finnas en plåt eller liknande med stadens logotyp och ett telefonnummer till felanmälan för att tydliggöra vem som ansvarar för tavlorna och deras underhåll.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 19 december 2012 att som svar på remissen överlämna och åberopa Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av ledamoten Alexandra Mattsson (V) och ledamoten Claes Elmgren m.fl. (S), *bilaga 1*.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 27 november 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen instämmer i föreningsmeddelandetavlornas betydelse för stockholmarna och ser därför positivt på att en översyn av stadens samtliga föreningsmeddelandetavlor görs och att en gemensam policy för tavlorna gällande antal, standard, placering och underhåll tas fram.

I Skarpnäcks stadsdelsområde finns idag 38 stycken föreningsmeddelandetavlor och dessa kontrolleras fortlöpande av entreprenören för parkskötseln. De föreningsmeddelandetavlor som idag finns är med i stadens möbleringsprogram för den yttre miljön i förorterna. En karta över alla föreningstavlors placering i staden finns på stadens webbplats.

Då trafikkontoret genom sin ”utvecklingsgrupp” gör en genomlysning av stadens skyltprogram och ska ta fram råd och riktlinjer för stadens informationsskyltar på offentliga platser föreslår stadsdelsförvaltningen att uppdraget att göra en översyn av och att ta fram en gemensam standard och policy för stadens föreningsmeddelandetavlor ges till denna grupp. Gruppen leds av stadsträdgårdsmästaren och stadsdelsförvaltningarna är representerade i en arbetsgrupp till denna grupp.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 13 december 2012 att som på remissen överlämna och åberopa Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 12 november 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Skärholmens har 20 stycken anslagstavlor i stadsdelen. Arbetet pågår att uppföra anslagstavlor både på nya platser och ersätta de som har försvunnit vid nybyggnation. Skärholmens förvaltning har egen personal som tar hand om översyn och underhåll. Förvaltningen tycker att det är bra med en policy för föreningstavlor i staden.

Förvaltningen tycker att arbetet med denna fråga kan hänskjutas till stadens parkutskott/ utvecklingsgrupp som ligger under trafikkontorets stadsträdgårdsmästare. Där representanter från staden centralt och stadsdelsförvaltningarna deltar.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 13 december 2012 att som svar på remissen överlämna och åberopa Spånga-Tenstas stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av ledamoten Rune Olofsson m.fl. (S) och ledamoten Jonas Ljungstedt (V), *bilaga 1*.

Spånga-Tenstas stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 31 oktober 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Nämnden håller med Maria Hannäs (V) om att stadens anslagstavlor är en viktig kanal för föreningslivet att nå ut med information till allmänheten. Nämnden instämmer också med att det är viktigt att tavlorna underhålls, att de är bra placerade och att alla som vill på ett enkelt sätt kan ta del av informationen som finns uppsatt på tavlor-

na. Det är också viktigt att stadens regler för vilka verksameter som får använda föreningstavlorna följs. Att Stockholm växer och förändras är ett känt faktum. Därför är det också en bra idé att ibland se över placeringen av föreningstavlorna.

Nämndens uppfattning är dock att det inte behövs ytterligare reglering på området. Varje stadsdel bör själva ansvara för föreningstavlornas placering, standard, antal och underhåll

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 november 2012 att som svar på remissen överlämna och åberopa Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av vice ordföranden Anders Göransson m.fl. (S), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av ledamoten Erik Malm m.fl. (MP) och ledamoten Gunnar Ågren (V), *bilaga 1*.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 22 november 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Tidigare gatu- och fastighetskontorets innerstadsregion tog under 1990-talet fram ett gemensamt program för föreningsmeddelandetavlor gällande standard och placering. Detta innebär att Södermalms stadsdelsområdes meddelandetavlor har en likvärdig gestaltning i stort motsvarande motionärens intentioner. Förvaltningen ser positivt på att en översyn av stadens samtliga föreningsmeddelandetavlor och att en gemensam policy för stadens föreningsmeddelandetavlor gällande antal, standard, placering och underhåll tas fram.

Då trafikkontoret genom sin ”utvecklingsgrupp” gör en genomlysning av stadens skyltprogram för att uppnå en gemensam gestaltning i staden, föreslår stadsdelsförvaltningen att uppdraget att göra en översyn av samt att ta fram en gemensam standard och policy för stadens föreningsmeddelandetavlor, ges till denna grupp.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 november 2012 att som svar på remissen överlämna och åberopa Älvsjö stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 19 oktober 2012 har i huvudsak följande lydelse.

I Älvsjö stadsdelsnämndsområde finns 28 anslagstavlor för föreningsmeddelanden. En lista och karta över alla föreningstavlors placering finns på stadens webbplats. De är vanligtvis placerade på parkmark och stadsdelsnämnden ansvarar för underhållet. Med några års mellanrum har förvaltningen låtit entreprenören göra en översyn av anslagstavlor för att byta ut ytskiktet där det behövs.

I trafikkontorets möbelprogram från 2010 finns exempel på olika typer av affischeringstavlor, men ingen närmare beskrivning av hur de bör utformas. Stadsdelsförvaltningen ställer sig positiv till att en policy utarbetas för stadens föreningstavlor.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 18 december 2012 att som svar på remissen överlämna och åberopa Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av ledamoten Berit Bornecrantz Dias (V) och ledamoten Birgit Marklund m.fl. (S), *bilaga 1*.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 19 november 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Antalet anslagstavlor för föreningar, s.k. föreningsmeddelandetavlor, har inte förändrats nämnvärt de senaste tio åren. På Östermalm finns 16 anslagstavlor.

Skötsel och underhåll av tavlorna ingår som del i stadsdelsnämndens entreprenadavtal för parkdrift. I avtalet beskrivs hur anslagstavlor ska skötas, bl.a. ska inaktuell information tas bort. Vid utbyte av gamla anslagstavlor sätts nya tavlor upp, utformade enligt typritning i Stockholms stads tekniska handbok.

Förvaltningen anser att anslagstavlor inom Östermalms stadsdelområde i stort sett motsvarar de önskemål om utformning av föreningsmeddelandetavlorna som lyfts fram i motionen. Förvaltningen är positiv till förslaget om en gemensam policy för stadens föreningstavlor och anser detta ska göras inom ramen för pågående arbete med att ta fram en skyltpolicy för parkerna. Detta projekt leds av trafikkontoret i samarbete med representanter från stadsdelsförvaltningarna.

Förvaltningen avser också att se över behovet av nyuppsättningar av föreningsmeddelandetavlor, och då speciellt i områden där det tidigare inte har funnits någon anslagstavla.

RESERVATIONER M.M.

Trafik- och renhållningsnämnden

Reservation anfördes av ledamoten Malte Sigemalm m.fl. (S) och ledamoten Kajsa Stenfelt (V) enligt följande.

- 1 Bifalla motionen.
- 2 Därutöver anföra:

Det bör tydliggöras att stadens föreningstavlor är till för just föreningar och ideella organisationer, och inte för kommersiell reklam. Ett vältäckande system med välskötta och tillräckligt stora tavlor är ett bra sätt att tillgodose medborgarnas behov av denna sorts kommunikation. Även om det är Stadsdelsnämnderna som har ansvaret för föreningstavlorna, finns ett behov av en övergripande policy, vad gäller antal, standard, placering och underhåll.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av vice ordföranden Rosa Lundmark (V) och ledamoten Magnus Dannqvist m.fl. (S) enligt följande.

- ”1. Motionen tillstyrks
2. Dessutom vill vi säga följande

Vi instämmer i behovet av en översyn av stadens föreningstavlor och utarbetandet av en policy när det gäller antalet, standarden, placeringen och underhållet. Som motionären påpekar förändras stadsbilden och nya bostadsområden tillkommer, hållplatser flyttas etc. Vi kan i våra egna områden se att det fattas tavlor på vissa ställen. I Rågsved har boende länge efterlyst en ny föreningstavla efter att den gamla försvann efter renoveringen av gröna linjen.

Att medborgarna bryr sig om föreningstavlor märker vi också genom medborgarförslagen. Självfallet bör det finnas föreningstavlor i anslutning till varje tunnelbanestation där många människor passerar. Så är det inte idag. En sådan riktlinje skulle till exempel kunna ingå i en policy för föreningstavlor.

Förvaltningen avstyrker motionen men kan tänka sig att en översyn kan ingå i stadens kommande arbete för att ta fram råd och riktlinjer för stadens informationsskyltar. Andra stadsdelsförvaltningar tillstyrker motionen med samma hänvisning till trafikkontorets arbete.”

Farsta stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av ledamoten Mariana Moreira Duarte m.fl. (MP) och ledamoten Laura Roselli (V) enligt följande.

Vänsterpartiet och miljöpartiet bifaller delar av förvaltningens svar på remissen. Vänsterpartiet och miljöpartiet välkomnar motionen och vi ställer oss bakom de förslag som presenteras i den.

Vi håller med förvaltningen om att det är bra att placera föreningstavlor centralt, där många människor passerar. Utöver föreningstavlor vid busshållplatser, tunnelbanestationer och badstränder vill vi ha föreningstavlor i alla centra. Lättillgängliga föreningstavlor är en demokratifråga. För att människor ska kunna hitta föreningars meddelanden på nätet eller i tidningar krävs dels tillgång till dessa fora och dels kunskap om var de ska leta efter informationen. För att nås av föreningstavlors meddelanden krävs endast syn- och läsförmåga och att en passerar en tavla. Små föreningar som kanske inte har information om sig på internet kan använda tavlorna till att nå ut till människor.

Alla sätt att kommunicera behövs och det är viktigt att samhällsnyttig information, så som meddelanden från (lokala) ideella föreningar, finns på de platser där flest människor kan nås av den.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Leif Larsson (V) och ledamoten Bengt Roxne m.fl. (S) enligt följande.

”Vi stödjer förslaget i motionen från (V).”

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av vice ordföranden Catarina Agrell m.fl. (S) och ledamoten Reijo Kittilä (V) enligt följande.

Catarina Agrell m.fl. (S) och Reijo Kittilä (V) reserverade sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag att stadsdelsnämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag.

Rinkeby-Kistas stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av ledamoten Jakob Dencker m.fl.(MP) enligt följande.

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden beslutar

Att i huvudsak godkänna förvaltningens förslag

Att i huvudsak bifalla motionen?

Vi anser att det är viktigt att föreningslivet kan annonsera om sina aktiviteter på funktionella anslagstavlor. Vi tycker att det kan behövas fler och mer välskötta föreningstavlor, speciellt i Kista. Vi ifrågasätter varför det bara finns 2 anslagstavlor i Kista. Kista är ett stort område med många invånare och behöver rimligtvis ungefär lika många anslagstavlor som Akalla eller Husby.

Däremot tycker vi att kanske antalet anslagstavlor och deras placering ska bestämmas lokalt.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Anki Erdmann (V) enligt följande.

Vi ser med tillfredsställelse att förvaltningen har ställt sig positiva till motionens intentioner. Det är bra om det finns en gemensam standard för hur föreningstavlor ska se ut och hur de ska underhållas. Vi instämmer i att antal och placering kan avgöras lokalt. Däremot tycker vi att man skulle kunna vara lite tydligare med vilka regler som gäller för att sätta upp anslag på tavlorna.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av ledamoten Alexandra Mattsson (V) och ledamoten Claes Elmgren m.fl. (S) enligt följande.

- Att godkänna förvaltningens förslag till beslut och därutöver anföras

Vi instämmer i behovet av en översyn av stadens föreningstavlor och utarbetandet av en policy när det gäller antalet, standarden, placeringen och underhåll. I takt med att stadsbilden förändras och nya bostadsområden tillkommer behöver tavlornas antal och placeringar ses över. Vi kan i våra egna områden se att det fattas tavlor på vissa ställen. I Kärrtorp har boende länge efterfråga en ny föreningsstavla och det samma gäller på andra platser i stadsdelen. De tavlor som finns är ofta fulla och det finns behov av fler speciellt där det rör sig många människor. Självfallet bör det finnas föreningstavlor i anslutning till varje tunnelbanestation, så är det inte idag. En sådan riktlinje borde

ingå i en policy för föreningstavlur. Tillgången till tavlor för samhällsinformation handlar om demokrati och bör prioriteras.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av ledamoten Rune Olofsson m.fl. (S) och ledamoten Jonas Ljungstedt (V) enligt följande.

”Förslag till beslut
Att tillstyrka motionen
Att därutöver anföra

Instämmer med motionären att det är angeläget med en översyn av stadens föreningstavlur och utarbetandet av en policy när det gäller antalet, standarden, placeringen och underhållet. Från andra stadsdelsförvaltningar finns förslag att frågan kan hänskjutas till stadens parkutskott som ligger under trafikkontorets stadsträdgårdsmästare och där representanter från bland annat stadsdelsförvaltningarna deltar.”

Södermalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av vice ordföranden Anders Göransson m.fl. (S) enligt följande.

att lämna nedanstående text som svar på remissen

Stockholm och Södermalm växer och i en levande stad är stödet till föreningslivet viktigt. Föreningstavlur är av betydelse för kommunikation mellan medborgare, och en demokratisk uttrycksform värd att värna. Men många tavlor har under åren försvunnit utan att ersättas och nya områden behöver ytterligare nya tavlor. Idag konkurrerar föreningarna med företag om att nåla upp information på de alltför få föreningstavlurna. Det är ett problem för många föreningar att få plats med sin information på fullklistrade tavlor som det ser ut idag. Det är en liten kostnad för en stad att se till att det finns gott om välskötta föreningstavlur och till stor vinst för medborgare.

Motionen är bra och pekar tydligt på vikten av fungerande föreningstavlur, däremot är behovet av tydlig information att det är tavlor för föreningsverksamhet viktigare än att hitta standardmått. Dels en tydlig skylt som berättar att så är fallet, men det är också värt att fundera över en färg kring ramen till exempel. Det är dock bättre med flera tavlor på strategiska platser där – som motionären uttrycker det – folk rör sig än att det är exakta mått. Allt för mycket regler kan också verka avskräckande och krångla till i onödan.

Slutligen bör den arbetsgrupp som kommer delegeras ansvaret att arbeta med frågan samverka med föreningslivet, direkt eller indirekt via stadsdelsnämnderna för att finna lämpliga placeringar i staden.

Reservation anfördes av ledamoten Erik Malm m.fl. (MP) och ledamoten Gunnar Ågren (V) enligt följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar och åberopar förvaltningens tjänsteutlåtande samt anför följande:

Motionens syfte är mycket angeläget. Möjligheten till kommunikation i det offentliga rummet genom affischer och meddelanden får inte vara förbehållet kommersiella intressen eller dem som har stora ekonomiska resurser. Föreningslivet i Stockholm, som har en avgörande betydelse för den demokratiska utvecklingen, hämmas både av brist på tillgängliga lokaler och brist på kommunikationsmöjligheter. Möjligheterna att affischera är starkt begränsade i Stockholm jämfört med de flesta andra orter.

Östermalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av ledamoten Bornecrantz Dias (V) och ledamoten Birgit Marklund Beijer m.fl. (S) enligt följande.

Stadsdelsnämnden föreslås besluta

Att bifall förvaltningens förslag till beslut

Att bifalla motionen samt

Att i övrigt ange följande

Det är positivt att vi får en översyn av stadens föreningstavlor och att en policy utarbetas för antal, standard, placering och underhåll

Antalet anslagstavlor för föreningar, s.k. föreningsmeddelandetavlor, har inte förändrats nämnvärt de senaste tio åren. På Östermalm finns 16 anslagstavlor.

Skötsel och underhåll av tavlorna ingår som del i stadsdelsnämndens entreprenadavtal för parkdrift. I avtalet beskrivs hur anslagstavlorna ska skötas, bl.a. ska inaktuell information tas bort. Vid utbyte av gamla anslagstavlor sätts nya tavlor upp, utformade enligt typritning i Stockholms stads tekniska handbok.

Förvaltningen anser att anslagstavlorna inom Östermalms stadsdelområde i stort sett motsvarar de önskemål om utformning av föreningsmeddelandetavlorna som lyfts fram i motionen. Förvaltningen är positiv till förslaget om en gemensam policy för stadens föreningstavlor och anser detta ska göras inom ramen för pågående arbete med att ta fram en skyltpolicy för parkerna. Detta projekt leds av trafikkontoret i samarbete med representanter från stadsdelsförvaltningarna.

Förvaltningen avser också att se över behovet av nyuppsättningar av föreningsmeddelandetavlor, och då speciellt i områden där det tidigare inte har funnits någon anslagstavla.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2012:42

2012:42

Motion av Maria Hannäs (V) om förbättringar av stadens föreningstavlor*Dnr 324-1256/2012*

Vid sidan av alla gamla och nya medieformer fungerar ännu den enklaste av dem alla – anslagstavlan. På stadens föreningstavlor kan föreningar och privatpersoner sätta upp stora och små anslag om sin verksamhet. Det handlar om en form av massmedia med en frihet som övriga media saknar. Här registrerar ingen systematiskt vad medborgarna har att säga. Ingen redaktion bestämmer publiceringsdatum eller utformning. Meddelandena har visat sig nå fram till mottagarna i förvånansvärt stor omfattning. Man tar sin promenad och tittar på föreningstavlan med verklighetens friska luft i lungorna.

Stadsbilden förändras hela tiden. Nya bostadsområden tillkommer, hållplatser flyttas osv. Med jämna mellanrum bör därför föreningstavlorna ses över; antalet, placeringen och inte minst underhållet.

Det bör också finnas en gemensam standard för stadens föreningstavlor. De ska inte vara alltför små för sitt läge. I vissa centrala lägen är nuvarande anslagstavlor uppenbart för små. Det bör finnas två eller tre standardstorlekar. En viss minimitäthet måste vara uppfylld och tavlorna ska givetvis vara placerade vid de stråk där folk rör sig. Tavlorna ska ha en rejäl droppkant upptill för att inte anslagen ska bli blöta och oläsliga. Tavlans höjd ska vara sådan att även barn och kortväxta personer ska kunna läsa anslagen. I ena hörnet av tavlan bör finnas en plåt med anvisningar om maximalstorlek på anslag och att ingen får sätta upp mer än ett exemplar av samma anslag. Det bör givetvis också anges att det inte är tillåtet att sätta upp anslag över andra anslag så länge dessa inte har blivit inaktuella.

Det finns också behov att förtydliga avgränsningen mot kommersiell reklam. Tavlorna bör därför tydligare än idag märkas upp som just föreningstav-

lor som är till för ideella organisationer. Olaga affischering diskuteras ofta i staden. Ett vältäckande system med välskötta och tillräckligt stora förenings- tavlor är ett bra sätt att se till att medborgarnas behov av denna sorts kommunikation fungerar. De stora nöjes- och konferensaktörerna har ingenting att frukta från de mindre. Om basen för folkkulturen breddas så höjs även toppen.

Stadsdelsnämnderna har ansvaret, men vad vi har kunnat få reda på genom kommunens utredningstjänst finns inga riktlinjer eller policier för stadens förenings- tavlor.

Jag föreslår att kommunfullmäktige beslutar om en översyn av stadens förenings- tavlor och utarbetande av en policy när det gäller antalet, standarden, placeringen och underhållet.

Stockholm den 3 september 2012

Maria Hannäs